

Az ismeretkör: **A társadalomtudományi kutatás elmélete és gyakorlata**

Kredittartománya 10 kredit

Tantárgyai: 1) A tudományelmélet és a kutatómódszertan alapjai

2) Kutatómódszertan, kvalitatív kutatások 3) A társadalomkutatás gyakorlata: A szociális térképezés

Tantárgy neve: Kutatómódszertan, kvalitatív kutatások SZP MA NEPTUNKÓD: SZPNMA002, SZPLMA002	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet 67 % gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és szeminárium, óraszám: nappali tagozaton 15 óra előadás + 30 óra gyakorlat, levelező tagozaton 5 óra előadás + 10 óra gyakorlat	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: Két házi feladat készítése: 1. házi feladat: szakirodalom-gyűjtési technikák gyakorlása. (egyéni feladat) 2. házi feladat: kutatási terv készítése. (egyéni feladat).	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: 1. zárthelyi dolgozat (tudományfilozófiai és kutatómódszertani fogalmak) 2. házi dolgozat (tudományos szakszövegírás)	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus célja, hogy bemutassa a kvalitatív társadalomkutatás elméletének legfontosabb módszereit. A hallgatók megismerjék a kvalitatív kutatásokat megalapozó filozófiai és szociológiai elméleteket, rámutatván a kvalitatív és a kvantitatív szemlélet és módszer különbözőségeire, ugyanakkor egymásrataltságra. Célunk, hogy a hallgatók képesek legyenek egy kutatási problémát kvalitatív szemszögből megközelíteni. További cél, hogy a hallgatók megismerjék és biztossággal használják a különböző kvalitatív eljárásokat. Részletesen kitérünk a különböző interjú típusokra: a strukturált, félig strukturált, strukturálatlan interjúra, a narratív életútinterjúra, az oral historyra. Továbbá tárgyaljuk a fókuszcsoportos interjútechnikát, az esettanulmányt, a terepkutatást és a tartalomelemzést. Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal

- Bögre Zsuzsanna: *Élettörténet elméletben és gyakorlatban*. In: *Szociológia Szemle*, 2003/1.
- Mason, Jennifer: *Kvalitatív kutatás*. Jászöveg Műhely, Budapest, 2005. ISBN: 963-7052-07-0
- Schleicher Nóra: *Kvalitatív kutatási módszerek a társadalomtudományokban*. Századvég, Budapest, 2007. ISBN: 963-734-053-6
- Kvale, Steinar: *Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba*. Jászöveg Műhely, Budapest, 2005. ISBN 963-7052-08-9
- Vicsek Lilla: *Fókuszcsoport. Elméleti megfontolások és gyakorlati alkalmazás*. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 963-389-882-6

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

Ismeri a társadalmi jelenségek, a szociális problémák kutatási és elemzési módszereit; rendelkezik kutatási módszertani ismeretekkel.

Ismeri a szociálpedagógiai szakkifejezéseket.

Ismeri a szociálpedagógiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.

Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.

b) képességei

Képes szakmai állásfoglalás kialakítására és kutatási feladatok elvégzésére.

Képes szakmai tapasztalatait, tudományos igénnyel összefoglalni, elemezni.

Képes a hazai és nemzetközi szakirodalom feltárására, feldolgozására és szakmai munkája során leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.

Képes a társadalmi jelenségek tudományos elemzésére, és a kutatási módszerek szakszerű alkalmazására.

Képes az infokommunikációs eszközök tudományos célú alkalmazására.

Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.

c) attitűdje

Rendelkezik a saját szakterületének multidiszciplináris szemléletével, kialakult szakmai identitással,

Nyitott az újszerű szakmai ismeretek megszerzésére, a szociális innovációkra, az innovációk eredményeit kritikusan szemléli, a szakterületet szakmai és etikai értékrendjével összhangban alkalmazza azokat szakmai munkája során.

Nyitott a szakmai konferenciákon való részvételre, szakmai folyóiratokban való publikálásra és ismeretei megosztására.

Betartja a szociális munka és a tudományos kutatás etikai elveit.

Szociális szakmai tevékenysége során a nemzetközi és a nemzeti értékeket integráltan képviseli.

Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.

d) autonómiája és felelőssége

Felelősséget vállal a szociálpedagógusként végzett munkájáért.

Szociálpedagógiai szakmai tudását, befolyását felelősséggel érvényesíti annak érdekében, hogy az intézményben, szervezetben végzett minőségi munkavégzést elismertesse.

A társadalmi egyenlőség elveit szem előtt tartva a szociális ellátórendszer korszerűsítésében, továbbfejlesztésében önállóan, felelősségteljesen vesz részt.

Szociálpolitikai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában, megvalósításában részt vesz.

Személyes felelősséggel van munkájában és munkatársai tekintetében a szakmai és etikai elvek betartása iránt, kliensei és kutatási alanyai biztonsága és személyes adatainak védelme iránt.

Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.

Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.

Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: Dr. Elekes Györgyi, főiskolai docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -